

CHOREOGRAFIE

Choreografie je komplexní umělecká disciplína, která propojuje pohyb, hudbu, prostor a výraz s cílem vytvořit smysluplné a esteticky působivé taneční dílo. Slovo choreografie pochází z řeckých slov „choreia“ (tanec) a „graphé“ (zápis). Choreografie je promyšlené uspořádání pohybů do určité struktury v čase a prostoru.¹ Nejde pouze o sled kroků, ale o systém, který dává pohybu význam a umožňuje jeho čitelnost pro diváka.

Choreografie se využívá především v tanečních oborech, jako je klasický balet moderní a současný tanec nebo street dance. Zároveň má své místo i ve sportu, například v gymnastice, aerobiku, krasobruslení či při hromadných pohybových vystoupeních. Jejím cílem je vytvořit pohybovou sestavu, která je technicky správná, esteticky působivá a je schopná sdělit určitou myšlenku, emoci nebo příběh. Choreografie tak představuje spojení techniky a uměleckého vyjádření.²

Tanec a choreografie existují už od pradávna. V minulosti byl tanec součástí náboženských rituálů, obřadů a společenských oslav. Postupem času se tanec přesunul také na královské dvory, kde se začal systematicky rozvíjet a získával pevnější pravidla. Významný posun nastal v období renesance a baroka, kdy se formoval dvorský tanec a později i klasický balet, který kladl důraz na přesnost, eleganci a pevně danou strukturu pohybu. Ve 20. století došlo k výrazné proměně chápání choreografie. Tvůrci se začali více zaměřovat na emoce, osobní prožitek a svobodu pohybu. Mezi významné osobnosti moderní choreografie patří například Martha Graham, která pracovala s výrazem vnitřních emocí, Merce Cunningham, jenž experimentoval s náhodou a nezávislostí tance na hudbě, nebo Pina Bausch, která propojila tanec s divadlem a silnými osobními tématy. Tito choreografové zásadně ovlivnili podobu současného tance.³

¹ Choreografie [online]. [cit. 2026-01-29]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Choreografie>

² BRITANNICA, The Editors of Encyclopaedia. **Choreography** [online]. [cit. 9. 2. 2026]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/art/choreography>

³ “Jak se vyvíjela choreografie v historii?” OpenAI. *ChatGPT* [online]. [cit. 2026-01-28]. Dostupné z <https://chat.openai.com>

Současná choreografie je velmi rozmanitá a otevřená experimentům. Často využívá moderní technologie, multimédia a mezioborovou spolupráci s výtvarným uměním, filmem nebo hudbou. Choreografie se dnes neobjevuje pouze na divadelním jevišti, ale také ve veřejném prostoru, ve filmu, v reklamě nebo na sociálních sítích. Významnou roli hraje práce s identitou, společenskými tématy a osobní zkušeností jednotlivých interpretů.⁴

Každá choreografie se skládá z několika základních prvků. Mezi nejdůležitější patří rytmus, který určuje vztah pohybu k hudbě nebo zvukovému doprovodu. Dalším prvkem je tempo, tedy rychlost pohybů, která může být pomalá, střední nebo rychlá a výrazně ovlivňuje celkový dojem choreografie. Významnou roli hraje také prostor, což zahrnuje pohyb v různých směrech a výškových úrovních, například při práci u země nebo ve skocích.

Důležitý je i samotný pohyb, který by měl být plynulý, koordinovaný a přizpůsobený zvolenému stylu i hudbě. U skupinových choreografií je navíc klíčová synchronizace, tedy schopnost tanečníků provádět pohyby společně a ve stejném čase. Právě souhra jednotlivých prvků vytváří celek, který působí harmonicky a srozumitelně.

Choreograf je autor pohybového díla a stojí v centru celého tvůrčího procesu. Jeho úkolem není pouze vymýšlet taneční kroky, ale také vytvářet celkovou koncepci inscenace, vést tanečníky a spolupracovat s dalšími tvůrci, jako jsou hudební skladatelé, scénografové nebo kostýmní výtvarníci. Choreograf musí disponovat nejen uměleckou představivostí, ale i organizačními a komunikačními schopnostmi.⁵

V současné taneční praxi se role choreografa často prolíná s rolí performerera nebo režiséra, zejména na nezávislé taneční scéně. Choreograf určuje téma představení a způsob jeho zpracování a zodpovídá za propojení všech složek do uceleného díla. Výsledná choreografie tak ovlivňuje nejen vizuální, ale i emoční zážitek diváka.

Vypracovala: xxx , xx

⁴ Moderní tanec [online]. [cit. 2026-01-29]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Modern%C3%AD_tanec

⁵ Choreograf – detailní popis profese [online]. [cit. 2026-01-29]. Dostupné z: <https://edukee.cz/profese/choreograf>

POUŽITÉ ZDROJE

- [1] Choreografie [online]. [cit. 2026-01-29]. Dostupné z:
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Choreografie>
- [2] Choreograf – detailní popis profese [online]. [cit. 2026-01-29]. Dostupné z:
<https://edukee.cz/profese/choreograf>
- [3] “Jak se vyvíjela choreografie v historii?” OpenAI. *ChatGPT* [online]. [cit. 2026-01-28]. Dostupné z: <https://chat.openai.com>
- [4] Moderní tanec [online]. [cit. 2026-01-29]. Dostupné z:
https://cs.wikipedia.org/wiki/Modern%C3%AD_tanec
- [5] Současný tanec a choreografie [online]. [cit. 2026-01-29]. Dostupné z:
<https://www.tanecniaktuality.cz>
- [6] Tanec [online]. [cit. 2026-01-29]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Tanec>